

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

127. An in ieiunio Eucharistico detur paruitas materiæ excusans à peccato
mortali? Ex p. 6. tr. 8. & Misc. 3. res. 8. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

nocumento omittere potionem, posse sumere Eucharistiam non ieiunium; sed hoc non admittit Præpositus *loc. citato dub. 2. n. 42.* nam in tali casu communicatio potest sine peccato differri, nec Ecclesia censetur velle obligare ad communicandum eum, qui non potest ieiunus communicare.

Sup. hoc infra in tr. 2. Ref. 53. §. vii. Et figanter in fine, &c.

5. Nota etiam pro praxi quod si ægrotus non possit res suas transmittere, possit communicatio ei dari imposita parua parte hostiæ cum vino in cochleari. Ita Præpos. *ubi supra*, vide etiam Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 67. sect. 6. §. secundus casus, post medium, & disp. 71. sect. 3. sub finem.

6. Tandem nota quod Sacerdos si aduertit se non esse ieiunium, potest pergere secundum aliquos in sacrificio, licet aduertat ante consecrationem, sed alij probabilius id negant, excepto casu, quo non potest sine nota ab Altari recedere, in quo casu idem dicendum de eo, qui est in scamno communicantium, ut communicet. Sic Præpositus *num. 4.*

RESOL. CXXVI.

An in ieiunio pro Missa celebranda, vel communionis sumenda, detur paruitas materia?

Et quid est dicendum, si musca, aut aliquid minimum casu intravit in os aperitum, an obstat Missæ celebrationi, vel communioni? Ex part. 5. tractat. 5. Refol. 12.

Sup. hoc in Ref. seq. & infra in tr. 2. Refol. 57. §. Quod autem, & sequi in tom. 1. tr. 6. Ref. 47. §. 1. cursum prope finem, ver. sicut deglutire.

§. 1. Aliqui, teste Hurtado de Sacram. Eucharist. disp. 9. difficult. 15. existimant tantum esse peccatum veniale Eucharistiam sumere post sumptionem cibi, & potus in parua quantitate ob leuitatem, seu paruitatem materiæ; & Gorfredus & Præpositus docuerunt ad sumptionem Eucharistiæ sufficere ieiunium Ecclesiasticum, quia ieiunium ad eam prærequiritur præcipitur ab Ecclesia: ergo eodem modo intelligendum est, quo Ecclesia intelligit ieiunium, quod pro diebus ieiunij præcipit.

2. Sed proferunt contrariam sententiam tenendam esse puto. Dico igitur esse lethale crimen ieiunium naturale frangere ante communionem sumpta quantumlibet minima parte cibi, nisi per modum salivæ, aut respirationis sumatur, vel attrahatur. Nam materia prohibita ab Ecclesia non est, quod quis non sumat cibum, vel potum absolute, sed quod non suscipiat Eucharistiam post cibum, vel potum; huiusmodi autem præceptum violatur simpliciter in suo actu principali, etiam si ieiunium in parua materia solum sit: & ita docet Hurtado *ubi supra*, cui adde Ioannem de Lugo de Sacram. Eucharist. disp. 15. section. 2. num. 22. Præpositum in 3. part. quest. 80. art. 8. dub. 1. num. 39. Sancium in select. disputat. 51. num. 1. Suarez in 3. part. tom. 3. disput. 68. section. 4. Valquez disput. 211. cap. 3. Ochagaviam de Sacram. Eucharist. tract. 2. quest. 12. num. 7. Turrianum de inst. tom. 1. disput. 22. dub. 1. num. 6. & alios penes ipsos. Vnde puto contrariam sententiam esse improbabilem, & ideo in Concilio Toletano VII. Can. 2. relato in cap. nihil, quest. 1. dicitur, nullus post cibum, potumque quemlibet minimum sumptum Missas facere præsumat.

3. Non desinam tamen hic adnotare ea quæ docet Granado in part. de Sacram. contr. 6. tr. 10. disp. 8. num. 8. ubi sic ait: Tabiena & Henriquez dicunt, si musca, aut aliquid minimum casu intravit in os aperitum, non obstat communioni, quia id non est manducare. Et quidem si minimum aliquid inaduerterter traiciatur, eo ipso censetur traici per modum salivæ, ac proinde non soluere ieiunium. An verò

quantitas muscæ sit adeo minima, ut de illa hoc verificetur, incertum mihi est. Pater Thomas Sanchez ait non obstat communioni, quod quis inaduerterter calicem deglutierit. Pater Ildefonsus Rodriguez ait, aquam quam puram auellane capit, esse miniam. Res restringenda potius, quam extendenda est. Hucusque Granado.

RESOL. CXXVII.

An ieiunio Eucharistico detur paruitas materia excusans à peccato mortali? Ex part. 6. tr. 8. & Missæ. Refol. 8.

§. 1. Pro affirmatiua sententia conatur P. Pasquius *in decif. 335. per totam*, multas adducit rationes, licet in fine sic asserat. Hæc quidem & alia rationes, quæ possent adduci, probabilem faciunt hanc opinionem, non tamen audeo aliquid determinare, & Licet auctor melius poterit rem ponderare; non tamen assensio P. Dianæ citato dicenti hanc sententiam esse improbabilem. Ita ille. Sed hanc sententiam falsam ante me dixit Periculus de Sacrific. Missæ lib. 2. cap. 3. dub. 5. n. 4. Et Suarez tom. 3. disp. 66. sect. 4. aliter non esse prædictæ probabilem; & Ego certum improbabilem puto, cum sit contra communem opinionem Theologorum & Casuistarum, qui in proposito materiam pertractantur, videlicet. An in ieiunio Eucharistico detur paruitas materiæ; & vique adhuc nullum inuenio Auctorem, qui affirmatiua sententiam doceret. Probatur nostra opinio ex auctoritate Concilij Toletani 7. cap. 2. quod refertur in cap. nihil 7. q. 1. ubi statuitur. Ut qui cibum potumque quamlibet minimum sumptum Missas facere præsumpserit excommunicetur. Ergo clarè patet in ieiunio Eucharistico non dari paruitatem materiæ, inducens tantum peccatum veniale; nam peccata communicationis non fertur nisi propter peccatum lethale. Dicere autem quod Concilium loquitur de quantitate minima, quæ non soluere ieiunium Ecclesiasticum; gratis dicitur, nam absolute pronuntiat esse excommunicandum qui celebravit post cibum sumptum in quavis quantitate minima, ergo etiam omnem paruitatem materiæ.

2. Probatur secundò ex auctoritate Rubricæ, ubi sic habetur: *Si quis non est ieiunus post medium uicium etiam post sumptionem solius aque, vel alterius potus, aut cibi in quantumcumque parua quantitate non potest communicare, nec celebrare.* Ita ibi. Ergo necessarium sequitur non dari paruitatem materiæ in ieiunio Eucharistico, cum Rubrica dicat quod post cibum sumptum in quantumvis parua quantitate, non potest quis communicare, vel celebrare; sed peccatum veniale non impedit sumptionem Eucharistiæ: Ergo dicendum est in tali casu, peccatum mortale adesse. Quod etiam probatur in dicta Rubrica paulò infra ubi subdit; *Quod si lauando es deglutiatum stilla aquæ præter intentionem non impedit communionem quia sumpta fuit per modum salivæ.* Si ergo stilla aquæ, iusto secundum Rubricam non impedit communionem, nec frangit ieiunium Eucharisticum, quia sumitur per modum salivæ; clarè patet in hac materia non dari paruitatem materiæ, cum nulla maior paruitas materiæ excogitari potest, quàm stilla aquæ, & tamen ut visum est impeditur communionem, & ieiunium Eucharisticum frangeret, si non sumeretur per modum salivæ. Ergo. Et quidem si in ieiunio naturali pro sumptione Eucharistiæ danda esset paruitas materiæ inducens tantum peccatum veniale, aperiretur

tantia multis absurdis in assignanda quantitate paruitatis materiae, nam si aliquis diceret v.g. vnam stillam aquae esse paruitatem materiae, alter responderet, & quare non duas, tres, vel quatuor; & non deficerent qui opinionem Ildephonsi Rodriguez, quam adducit Pasqualigus in praxi deducerent, nempe parum aquae, quam puramen auellanae capit; esse paruitatem materiae; quod quidem aperte esset contra textum in cap. ex parte, de celebratione Missarum, vbi statuitur, quod Sacerdos qui in Missa sumpsit ablu-tionem non possit progredi ad vltiorem Missam celebrandam. Ex quo textu, vt obseruat Praepositus in 3. part. D. Thoma quest. 8. art. 9. de Sacram. Euchar. num. 39. Vasquez tom. 3. disput. 211. cap. 3. num. 28. & alij, id quod supra probatum est aperte constat, nempe non dari paruitatem materiae in ieiunio Eucharistico, & ideo minimam sumptionem impedire communionem; cum in Missa parum a Sacerdotibus sumi soleat pro ablu-tione, sumitur enim parum vini. Recte igitur ex veteribus dixit Durandus in 4. distinct. 8. quest. 4. num. 11. eum qui post minimum cibum, aut potum Eucharistiam sumit, esse praeruaricatore praepcepti, sed praeruaricator non dicitur, nisi qui mortaliter peccat. Ergo, &c. Dicere autem quod Durandus loquitur de modico cibo, quale, non solueret ieiunium Ecclesiasticum, gratis dicitur, & ideo Vasquez & Pereirus vbi supra illum citant pro nostra sententia. Pro qua etiam facit omnium Magister D. Thomas in 3. part. quest. 80. art. 8. in corpore, vbi docet dupliciter aliquem impediri a sumptione Eucharistiae, primum secundum se, & sic impeditur quis ob peccatum mortale; secundum ob prohibitionem Ecclesiae & sic impeditur post cibum & potum. Sed primum impedit sub peccato mortali. Ergo etiam secundum. Nec valet dicere quod in his verbis de paruitate materiae, nec verbum quidem D. Thomas. Nam respondeo se magis explicare, ibidem in respons. ad 5. vbi asserit, post sumptionem cibi, & potus in quantumcumque parua quantitate non licere communionem recipere. Ergo excludit omnem paruitatem materiae, & supponit in illa peccatum mortale; nam cum peccato veniali licitum est sumere Eucharistiam, & tamen ipse dicit, quod non licet illam sumere post sumptum cibum in quantumuis minima quantitate. Et quidem si pro digna susceptione Eucharistiae ex praepcepto Ecclesiastico, certum est quod requiritur ieiunium naturale, quod minima parte cibi, aut potus dissoluitur, sequitur hanc etiam minimam partem etiam praepceptum voluisse comprehendere.

RESOL. CXXVIII.

An particula consecrata frangat ieiunium naturale?
Et cursum docetur nulli, etiam si Sacerdos sit, extra celebrationem licere in die bis communicare.
Et notatur Sacerdotem posse pluries celebrare, non solum in Festo Natiuitatis, sed etiam urgente aliqua necessitate, qualis esset ad moribundum communicandum; vel ad satisfaciendum duobus Parochiis, quarum curam habet vnus solus Parochus.
Et cursum aduertitur, quod prohibendum est Sacerdoti sacrificium de sacrificio non participare modo ieiunium celebret.
Etiamque notatur Sacerdotem non ieiunium posse sacrificare ad dandum Viaticum moribundo, & in dicto casu posse etiam consecrare non in azyrno, sed in fermentato, si panis azyrnus non adsit, & sine aliquibus vestibus ad hoc ministerium assignatis, & quamuis

Tom. II.

vestes, aut vasa non sint benedicta, aut consecrata.
Ex part. 1. tract. 6. & Misc. 6. Resol. 15.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Fagundez in praepcepto Eccles. praepcept. 3. lib. 3. cap. 7. n. 1. r. vbi sic ait: Nulli vero, etiam si Sacerdos sit, extra celebrationem licet in die bis communicare, vt docent communiter Doctores. Et ratio est, quia id vetat Ecclesia & consuetudo vniuersalis, quae consuetudo obligat sub praepcepto: deinde, quia si secundum quis communicet, cum in prima communione sumat ablu-tionem, iam secundum communicare non poterit ieiunè, vt patet; imò quamuis ablu-tionem non sumat, sed solum particulam hostiae, iam ieiunus non communicabit secundo, ac proinde non licet. Enimvero Sacerdotibus si in die natalitij Domini conceditur ter celebrare post communionem ante ablu-tionem digitorum sumptam, id quidem ex privilegio est, quod excedere non possunt absque graui, & lethali culpa. Ita ille.

2. Sed contrariam sententiam tenet P. Thomas Hurtado; putat enim particulam consecratam non frangere ieiunium naturale, & ideo de cocholata, & tabaco, tract. 2. cap. 9. §. 3. n. 125. quaerit: [Si vn Sacerdote comulgò sin celebrat, si podrá celebrat?] Et sic respondet: [El caso no le visto en ningun Autor, y me parece puede suceder, que vn Sacerdote comulgue por su deuocion, sin tomar laboratorio, y assi pregunto, si este tal podrá celebrat, si se ofrece alguna ocasion forzosa, & necesidad urgente: Supongo por cosa cierta, que a ningun seglar, ni Sacerdote que no celebra, no puede comulgar dos vezes al dia: assi lo tienen todos los Theologos, y Sumistas, con Santo Thomas 3. part. q. 80. art. 10. ad 4. & alibi. Probo hoc esse de iure diuino, & quamuis non sit de iure diuino, ita tenet vniuersalis Ecclesiae consuetudo: quae cum sit in materia grauissima, obliga a peccato mortali. Supongo mas contra Fagundez, que la Hostia consegurada, si no se toma el laboratorio, no quebranta el ayuno natural, que la Iglesia manda se tenga antes de la sagrada comunion: y assi, el dia de Natiuidad, que se dicen tres Missas, sin tomar mas del Sanguis, no se disputa en el precepto del ayuno, sino en el que ay de no dezir mas de vna vez Missa. La razon es llana, pues los Concilios, y San Agustin, que hazen mencion de este precepto del ayuno, solo prohiben el comer, & beber algo de los mantenimientos naturales, y vnales, y esto por la reuerencia, y veneracion que se deve a este Santo Sacramento: Hoc placuit Spiritui Sancto, in honorem Sancti Sacramenti, dize San Agustin, y el hauer comulgado primero, no quita la nouedad que se requieren para esta veneracion, siendo este Pan, y mantenimiento celestial: porque si bien sustenta el cuerpo, y el que le come conuertat las especies en substancia: pero no come substancia de pan, sino cuerpo de Christo, y assi no quebranta el ayuno natural; lo qual suponen como cierto todos los Theologos, y Sumistas: y assi, el no poder vn seglar comulgar dos vezes, no es por falta del ayuno, sino por la costumbre de la Iglesia que lo prohibe. Esto supuesto, respondo, que si vn Sacerdote comulgò sin tomar el laboratorio, puede celebrat segunda vez, si se le ofrece necesidad urgente.] Ita ille. Confirmatur haec opinio ex Patre Amico in Curs. Theolog. tom. 7. disp. 27. sect. 2. num. 14. & aliis, vbi sic ait: Sacerdotem posse pluries celebrare, non solum in festo Natiuitatis Domini, sed etiam urgente aliqua necessitate; vt habetur cap. Consultuisti, de celebrat. Missar. qualis esset ad moribundum communicandum, vel ad satisfaciendum duobus Parochiis, quantum curam ha-

Quoad hoc lege supra doctrinam Resol. 96. & Res. eius secundae not. & in tom. 4. tr. 8. Res. 94.

Snp. hoc. & duobus casibus senq supra in Res. 91. & in aliis §. eius an. not. & pro